

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 30.06.2017 № 9)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ"
2.03.11.07**

електронна пошта: N.Mihayluk@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 235-50-27
керівник ДСС: Михайлюк Н. О.

Київ – 2017

ЗМІСТ

1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	4
2.1. Відповідність	4
2.2. Точність	4
2.3. Своєчасність та пунктуальність	5
2.4. Доступність та зрозумілість.....	6
2.5. Послідовність та зіставність.....	7
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	7
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	8
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	8
3. Заключна частина.....	9

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Діяльність підприємств авіаційного транспорту" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо.

Наведені компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної продукції, які визначено розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держкомстату від 14.06 2010 № 216.

Метою проведення державного статистичного спостереження "Діяльність підприємств авіаційного транспорту" (далі – ДСС, спостереження) є отримання даних щодо вантажо- та пасажиропотоків в аеропортах та обсягів вантажних і пасажирських перевезень підприємствами авіаційного транспорту за видами сполучення.

Спостереження було запроваджене з 1993 року для вирішення завдань щодо інформаційного забезпечення органів державної влади та управління для прийняття ними рішень, пов'язаних з діяльністю аеропортів, перевезенням вантажів та пасажирів авіаційним транспортом, та системи національних рахунків.

Спостереження відповідно до Довідника розділів статистики належить до розділу 2.03 "Економічна діяльність" за тематикою статистичного виробництва 2.03.11 "Транспорт".

Нормативно-правовою основою проведення ДСС є закони України "Про державну статистику", "Про інформацію", "Про транспорт", "Про ліцензування видів господарської діяльності", Повітряний кодекс України, Інструкція з організації перевезень вантажів повітряним транспортом, затверджена наказом Державної служби України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації від 02.11.2005 № 822, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.11.2005 за № 1403/11683, Правила повітряних перевезень пасажирів і багажу, затверджені наказом Міністерства інфраструктури України від 30.11.2012 № 735, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28.12.2012 за № 2219/22531, щорічні плани державних статистичних спостережень, затверджені актами Кабінету Міністрів України, а також інші нормативно-правові документи.

Спостереження органи державної статистики здійснюють на основі звітів за формою № 51-ца (місячна) "Звіт про основні показники роботи авіаційного підприємства", яка затверджена наказом Держстату від 15.05.2015 № 119 (зі змінами) (далі – форма № 51-ца (місячна)), розміщеною на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Респондентам"/"Альбом форм державних статистичних спостережень на 2017 рік"/"Економічна діяльність"/"Транспорт".

Основними статистичними публікаціями, в яких поширюються дані ДСС, є:

- експрес-випуск "Підсумки роботи транспорту";
  - статистична інформація "Вантажні перевезення", "Пасажирські перевезення", "Транспорт (1980-20__рр.)";
  - статистичні збірники "Статистичний щорічник України", "Україна в цифрах", "Транспорт і зв'язок України";
  - довідь "Про соціально-економічне становище України";
  - повідомлення для ЗМІ "Про соціально-економічне становище України".
- Поширення інформації користувачам здійснюється з дотриманням вимог щодо конфіденційності даних.

На запити користувачів органи державної статистики надають наявну статистичну інформацію за результатами розробки спостереження у зведеному вигляді на паперових, електронних носіях, засобами зв'язку, шляхом безпосереднього виписування в порядку та на умовах, визначених Держстатом, а також відповідно до порядку доступу до публічної інформації.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

Основними статистичними показниками спостереження є:

- вантажооборот авіаційного транспорту;
- перевезення вантажів авіаційним транспортом;
- пасажирооборот авіаційного транспорту;
- перевезення пасажирів авіаційним транспортом.

При проведенні спостереження використовують національні класифікатори, а саме Класифікацію видів економічної діяльності (КВЕД), Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ).

Одиницями спостереження є місцеві одиниці підприємств, які відносяться до сектору нефінансових корпорацій, незалежно від розміру, за видами діяльності відповідно до КВЕД 51.10 "Пасажирський авіаційний транспорт", 51.21 "Вантажний авіаційний транспорт", 52.23 "Допоміжне обслуговування авіаційного транспорту".

Показники спостереження узагальнюються за видами перевезень (регулярні і нерегулярні) у цілому по Україні та регіонах.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунку до дійсних значень.

Спостереження проводиться відповідно до Методологічних положень з організації державного статистичного спостереження зі статистики авіаційного транспорту (далі – Методологічні положення), затверджених наказом

Держстату від 10.02.2015 № 38 і розміщених на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Методологія та класифікації"/"Статистична методологія"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Транспорт".

Згідно з Методологічними положеннями спостереження здійснюється на суцільній основі з місячною періодичністю.

Формування сукупності одиниць спостереження для звітного року виконується на державному рівні на основі реєстру статистичних одиниць (РСО) з урахуванням переліку респондентів, що звітували за формою № 51-ца (місячна) у попередньому звітному році, а також переліку підприємств, які отримали ліцензії на надання послуг з перевезення пасажирів, вантажу повітряним транспортом (за адміністративними даними Державної авіаційної служби України). Протягом року з появою нових одиниць спостереження, що утворилися у звітному періоді і здійснюють діяльність з перевезення пасажирів та вантажів авіаційним транспортом, а також ліквідацією одиниць спостереження до сукупності одиниць вносяться відповідні зміни.

Одержана від респондентів первинна інформація перевіряється на правильність та точність заповнення. Контроль повноти інформації, наданої респондентами, арифметичний та логічний контролю здійснюються автоматично засобами електронної обробки інформації. У разі потреби звіти опрацьовуються з респондентами та коригуються.

При проведенні державного статистичного спостереження за формою № 51-ца (місячна) методи імпутації не застосовуються, сезонні коригування не здійснюються.

У випадках відсутності даних від окремих респондентів органи державної статистики виявляють причини неотримання інформації. Середній рівень невідповідей у 2016 році становив 20,8%. Аналіз причин неподання свідчить, що переважна більшість випадків неотримання інформації від респондентів пов'язана з виникненням надзвичайних та непереборних обставин, припиненням роботи підприємств тощо.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікацій.

Терміни оприлюднення статистичної інформації та публікацій за результатами розробки спостереження визначені планом державних статистичних спостережень. Для зручності користувачів на офіційному веб-сайті Держстату розміщені Каталог офіційних статистичних публікацій, а також Календар оприлюднення інформації, де вказані відповідні дати оприлюднення статистичних продуктів.

Оприлюднення статистичної інформації здійснюється в заплановані терміни.

Збір та обробка даних, аналіз зведеної інформації здійснюється у такі терміни:

Збір даних	Обробка даних	Аналіз даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
не пізніше 5 числа місяця, наступного за звітним	до 12 числа після звітного періоду	до 19 числа після звітного періоду	на 20-22 день після звітного періоду

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються в терміни, передбачені Законом України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Результати спостереження розміщуються у вільному доступі:

у форматах (.doc, .pdf), зокрема, щомісячний експрес-випуск "Підсумки роботи транспорту" розміщено на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) в розділі "Експрес-випуски"/"Економічна статистика"/"Транспорт";

у форматах (.doc, .xls), зокрема, щомісячна статистична інформація "Вантажні перевезення", "Пасажирські перевезення", річна статистична інформація "Транспорт (1980-20__рр.)" розміщені на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Статистична інформація"/"Економічна статистика. Економічна діяльність"/"Транспорт". Крім того, вони можуть надаватися користувачам в електронному вигляді на підставі їхніх запитів.

Більш детальну статистичну інформацію, наявну за спостереженням, можна отримати за запитом в установленому порядку.

Методологічні положення з організації ДСС розміщені на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Транспорт".

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів цього статистичного спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов розповсюдження його результатів:

адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601;

телефон: (044) 235–50–27;

електронна пошта: N.Mihayluk@ukrstat.gov.ua, office@ukrstat.gov.ua.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

телефон: 287–06–72, факс 235–37–39;

електронна пошта: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки в державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння в часі або по регіонах, або за іншими сферами діяльності.

Концепція ДСС передбачає єдині підходи до системи показників (їхнього змісту, визначень), одиниць спостереження, формування сукупності одиниць спостереження, звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних, політики перегляду даних у випадку зміни методології.

Зважаючи на зазначене, основні показники цього державного статистичного спостереження за певний обраний період можна порівнювати з даними попередніх обстежень як у цілому по Україні, так і в розрізі регіонів.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Перелік користувачів інформації спостереження щодо діяльності підприємств авіаційного транспорту формується на основі листів-запитів на отримання статистичних даних.

Користувачами інформації, отриманої за результатами спостереження, є органи державної влади та місцевого самоврядування, науково-дослідні інститути, навчальні заклади, підприємства та установи, громадяни.

У вересні–жовтні 2014 року Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації з метою вивчення ступеня відповідності потребам користувачів інформації з питань стану та розвитку транспорту, зокрема щодо показників, які містяться в статистичному збірнику "Транспорт і зв'язок України" та аналогічних статистичних публікаціях територіальних органів Держстату, а також визначення оцінки якості зазначеної статистичної інформації.

Згідно з результатами анкетного опитування користувачів про рівень задоволення потреб в інформації щодо стану та розвитку транспорту 54% опитаних користувачів зазначили, що статистична інформація зі статистики транспорту є основною або важливою складовою їхньої діяльності, 88% – поставили оцінку "добре" та "відмінно" інформаційному наповненню збірника "Транспорт і зв'язок України".

Більшість користувачів (58%) дали оцінку "добре" за всіма критеріями якості даних щодо основних показників зі статистики транспорту. При цьому найбільш важливим критерієм користувачі визначили "Точність/Надійність" (40%), на другому місці – "Відповідність/Релевантність" (24%), на третьому місці – "Своєчасність/Пунктуальність" (21%).

Більш детальна інформація про результати проведення анкетного опитування користувачів статистичної інформації зі статистики транспорту наводиться в повідомленні для користувачів, розміщеному на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Анкетні опитування".

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 № 149. У цілому по Україні у 2016 році звітне навантаження на респондентів порівняно з 2015 роком за формою № 51-ца (місячна) зменшилося на 29,8% за рахунок зміни кількості респондентів.

За результатами анкетного опитування для визначення звітного навантаження на респондентів середні витрати часу на заповнення форми № 51-ца (місячна) становлять 1 год. 52 хв. Більшості з числа опитаних респондентів (93%) було нескладно зрозуміти роз'яснення та зміст показників, підготувати інформацію та заповнити форму. Індекс задоволеності респондентів за формою № 51-ца (місячна) становить 97 (при середньому показнику за формами державних статистичних спостережень – 88).

Для спрощення процедури подання респондентами форм державних статистичних спостережень передбачено подання електронного звіту. Кількість респондентів, які подають звіти в електронному вигляді, постійно збільшується. Частка звітів, отриманих в електронному вигляді за цією формою, у 2014 році становила 20,0%, у 2015 році – 28,3%, у 2016 році – 57,4%.

Із метою зменшення звітного навантаження на респондентів, у 2015 році було проведено внутрішнє тестування № 51-ца (місячна), за результатами якого оптимізовано кількість показників на бланку форми, уточнено їхню редакцію.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки в статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС. Необхідність дотримання принципу конфіденційності статистичної інформації визначена положеннями Закону України "Про державну статистику" та міжнародними стандартами.

Для забезпечення встановлених національним і міжнародним законодавством гарантій перед респондентами в практиці проведення спостереження реалізуються такі заходи щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації:

первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення державного статистичного спостереження, використовуються виключно для статистичних цілей;

статистична інформація, отримана за результатами спостереження, надається користувачу у зведеному знеособленому вигляді;

в окремих випадках, якщо є ризик розкриття конфіденційних (первинних) даних, статистична інформація, отримана в ході спостереження, не поширюється.

У ході проведення ДСС забезпечується збереження і захист первинної статистичної інформації, яка отримується у вигляді заповнених статистичних формулярів.

Закон України "Про державну статистику" також визначає необхідність забезпечувати доступність, гласність і відкритість статистичної інформації, прозорість статистичної методології та статистичних методів, що відповідає міжнародним стандартам у галузі статистики. З метою забезпечення виконання цих положень у практиці проведення ДСС передбачено створення системи метаданих: методичних та методологічних документів стосовно методів його проведення, збору даних, формування, опрацювання інформації, документів щодо її якості. Метадані спостереження оприлюднюються на офіційному веб-сайті Держстату та веб-сайтах його територіальних органів, надаються користувачам у публікаціях і засобах масової інформації.

3. Заключна частина

Важливою умовою подальшого розвитку спостереження є забезпечення балансу між рівнем задоволення інформаційних потреб користувачів статистичної інформації, що передбачає застосування новітніх інформаційних технологій, та рівнем оптимізації процесу статистичного виробництва, що здійснюється шляхом удосконалення програмного забезпечення, запровадження нових технологій обробки даних, встановлення постійного зворотного зв'язку з користувачами статистичної інформації та респондентами спостереження.

У рамках проведення заходів щодо поліпшення ефективності витрат і зменшення навантаження на респондентів у формі № 51-ца (місячна) відбулась оптимізація показників, зокрема вилучено показники, які формувалися кумулятивно.

У подальшому планується:

переведення спостереження до Інтегрованої системи статистичної інформації (ІССІ), керованої метаданими, яка забезпечить автоматизацію та уніфікацію процесів збору, обробки та аналізу статистичної інформації, організацію зберігання та доступу до єдиного сховища даних статистичної інформації;

проведення анкетного опитування користувачів статистичної інформації щодо показників статистики транспорту, наведених у статистичному збірнику "Транспорт і зв'язок України".